

ترجمه و برداشتی

از:

قرآن مجید

جزوه صد و سوم

ترجمه و برداشت: از استاد سید حسن ابطحی

تنظیم موضوعی: جمعی از دانشمندان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ *

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ
وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ أَجْمَعِينَ لَا سِوَا عَلَى
بَقِيَّةِ اللَّهِ رُوحِي وَأَرْوَاحُ الْعَالَمِينَ لِتُرَابٍ مَقْدَمِهِ الْفِدَاءُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگفتار

این جزوه باموضوع بندی مسئله «تزکیه نفس» از آیات قرآن تنظیم شده و هر آیه ای که مربوط به موضوعی از این علم است بعد از همان آیه ترجمه شده و سپس برداشتی از آیات در فصل جداگانه ای ارائه داده شده است. و بخاطر آنکه مباحثمان فعلاً در مسائل تزکیه نفس است قبل از مسائل اعتقادی آیاتی که مربوط به مراحل تزکیه نفس است در این جزوه آورده شده است.

ضمناً نباید گمان کرد، آنچه را که در اینجا می نویسیم تفسیر آیات قرآن بوده و یا حتی توضیح قرآن است. بلکه فقط یک نوع راهنمایی است که برای تدبّر بیشتری در قرآن و توجّه دوستان به سخنان حضرت حقّ جلّ و علایادآوری شده است.

تا ان شاء الله سالکین إلى الله با تأمل زیادتري موفّق به قرائت قرآن گردند. و ضمناً آیاتی که در این جزوه قرائت می شود جابجا شده و تنظیم موضوعی گردیده است.

یعنی اگر شما بخواهید آیانی که مربوط به تزکیه نفس است را پشت سر هم قرائت کنید به ترتیب قرآن مجید در این جزوه آورده شده است و بعدها سایر آیات که مربوط به عقاید و فروع احکام است در جزوات جداگانه ای آورده خواهد شد ان شاء الله.

به امید موفقیت و السلام

سید حسن ابطحی

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

آيات ١٨ - ١١٠ سورة مباركة حجرات

❖ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❖

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلَحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَسْخَرْ قَوْمٌ مِنْ قَوْمٍ عَسَى أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا

لَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءٍ عَسَى أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَلَا

تَنَابَزُوا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْأِسْمُ الْفُسُوقُ بَعْدَ الْإِيمَانِ وَمَنْ لَمْ يَتُبْ فَأُولَئِكَ

هُمْ الظَّالِمُونَ ﴿١١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ

الظَّنِّ إِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَبَ بَعْضُكُمْ بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَنْ يَأْكُلَ

لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَا أَيُّهَا

النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ

أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿١٣﴾ قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ

تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا

اللَّهِ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا

الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَ

أَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾ قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهَ

بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ يُمْنُونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمْنُوا عَلَيَّ إِسْلَامَكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُّ

عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ

السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

ترجمه آیات ۱۸ - ۱۰

جز این نیست که مؤمنین برادرانند، پس بین برادرانتان را اصلاح کنید و تقوای خدا را داشته باشید، شاید به شما مهربانی شود. (۱۰)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، مبادا قومی، قوم دیگر را مسخره کنند، شاید آن قوم از قوم دیگر بهتر باشند و زن‌ها، زن‌ها را مسخره نکنند، شاید آن‌ها بهتر از این‌ها باشند و از یکدیگر عیب جوئی نکنید و با القاب زشت یکدیگر را یاد نکنید، بد است که بعد از ایمان نام کفرآمیز بگذارید و کسانی که توبه نکرده‌اند، پس آن‌ها همان ستمگرانند. (۱۱)

ای کسانی که ایمان آورده‌اید، از بسیاری از گمان‌ها اجتناب کنید، حتماً بعضی از گمان‌ها گناه است و هرگز

تجسس نکنید و بعضی تان از بعض دیگر غیبت نکنند. آیا یکی از شما دوست دارد گوشت برادرش را که مرده است، بخورد؟ پس حتماً آن را کراهت دارید و تقوای خدا را داشته باشید. قطعاً خدا توبه‌پذیر مهربانی است. (۱۲)

ای مردم، قطعاً ما شما را از مرد و زنی آفریده‌ایم و شما را شعبه‌ها و قبیله‌هایی قرارتان داده‌ایم تا یکدیگر را بشناسید. قطعاً گرمی‌ترین شما در نزد خدا با تقواترین شما است. قطعاً خدا دانای خبری است. (۱۳)

عربهای بیابانی می‌گویند: ایمان آورده‌ایم، بگو: شما ایمان نیاورده‌اید، ولی بگویید: مسلمان شده‌ایم، زیرا هنوز ایمان در دل‌های شما وارد نشده است و اگر خدا و رسولش را اطاعت کنید، چیزی از جزای اعمالتان را از بین نمی‌برد. حتماً خدا بخشنده مهربانی است. (۱۴)

جز این نیست که مؤمنین آن کسانی هستند که به خدا و رسولش ایمان آورده‌اند، سپس تردیدی پیدا نکرده‌اند و با اموالشان و جان‌شان در راه خدا جهاد می‌کنند، این‌ها همان راستگویانند. (۱۵)

بگو: آیا خدا را از دیتان با خبر می‌کنید؟ و خدا هر چه در آسمانها و در زمین است می‌داند و خدا به هر چیزی دانا است. (۱۶)

آن‌ها بر تو منت می‌گذارند که اسلام آورده‌اند. بگو: اسلامتان را بر من منت نگذارید، بلکه خدا بر شما به خاطر آنکه هدایتان به ایمان کرده منت می‌گذارد، اگر شما راستگو هستید. (۱۷)

قطعاً خدا پنهانی آسمانها و زمین را می‌داند و خدا به آنچه می‌کنید، بینا است. (۱۸)

برداشت از آیات ۱۸ - ۱۰ (دستورات اخلاقی سوره حجرات)

سالک الی الله باید مسائل اخلاقی قرآن را مو به مو عمل کند و خود را به این وسیله دارای قلب سلیم نماید:

اول: خود را با سائر مؤمنین برادر بداند.

دوم: اختلافی اگر در بین مؤمنین پیدا شد اصلاح کند.

سوم: اگر می‌خواهد مشمول رحمت خاصه پروردگار واقع شود تقوی را کاملاً رعایت نماید.

چهارم: هیچ دسته‌ای و هیچ فردی را به اعمالشان تمسخر نکند چه بسا آن‌ها در باطن بهتر از او باشند.

پنجم: از یکدیگر عیب جوئی نکنند.

ششم: با القاب زشت یکدیگر را صدا نزنند.

هفتم: سوء ظن به یکدیگر نداشته باشند که گناه بسیار بزرگی خواهد بود.

هشتم: جستجو در اسرار دیگران نداشته باشد.

نهم: غیبت یکدیگر را نکنند.

دهم: اگر تقوی را کاملاً رعایت کند خدا به سوی آنها با کمال مهربانی باز می‌گردد.

یازدهم: بداند که سیاه پوست بودن و سفید پوست بودن، عرب بودن و عجم بودن و شعبه شعبه بودن و قبیله قبیله بودن مایه امتیاز بر یکدیگر نیست این فقط به خاطر این است که یکدیگر را بشناسند و نباید امتیازات پوشالی را به رخ یکدیگر بکشند.

دوازدهم: بداند که تنها امتیاز به خاطر تقوی است و در نزد خدا گرامی‌ترینشان، باتقوی‌ترینشان می‌باشد.

سیزدهم: از منافقین پرهیز کند زیرا بعضی از منافقین هرگز در دل‌هایشان ایمان وارد نمی‌شود.

چهاردهم: سالک الی الله باید با مال و جانش در راه خدا جهاد کند و اگر به مرحله عبودیت رسیده است جان و مال خود را متعلق به خدا بداند.

پانزدهم: اسلام و دین و سیر و سلوکش را برای خدا با دل و جان قبول کند و بر کسی منت نگذارد و از خدای تعالی در این موفقیت متشکر باشد.

شانزدهم: به خاطر این که خدا به او این توفیق را داده ممنون پروردگارش باشد، زیرا خدا به آنچه می‌کند بینا و دانا است.

«سورة مباركة ق»

آیات ۱۸ - ۱۶ از سورة مباركة ق

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَ نَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَ حَنُّ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ

جَبَلٍ أَلْوَدٍ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَ عَنِ الشَّمَالِ قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَا

يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾

ترجمة آیات ۱۸ - ۱۶

و قطعاً انسان را ما خلق کرده‌ایم و می‌دانیم که نفسش چه چیزی به او وسوسه می‌کند و ما به او از رگ گردن نزدیک‌تریم. (۱۶) زمانی که دو (فرشته) دریافت‌کننده از چپ و راست نشسته (اعمالش را) دریافت نمایند. (۱۷) هیچ سخنی که با لفظ بیرون بیاورد نیست مگر اینکه مراقب آماده‌ای نزد او وجود دارد. (۱۸)

برداشت از آیات ۱۸ - ۱۶ (خدا از رگ گردن نزدیکتر است)

سالک الی الله باید بداند که خدا به او از رگ گردن نزدیکتر است و باید وسوسه‌های نفسانی و شیطانی را از خود دور کند و علاوه باید معتقد باشد که دو ملک که مراقب او هستند تمام گفتارش را حفظ می‌کنند و از راست و چپ او را محافظت می‌نمایند.

آیات ۳۷ - ۳۶ از سوره مبارکه ق

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرٍ لِمَنْ كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَ هُوَ

شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾

ترجمه آیات ۳۷ - ۳۶

و چقدر از اقوامی که قبل از این‌ها هلاکشان کردیم، آن‌ها نیرومندتر از این‌ها بودند که در شهرها تصرف و نفوذ می‌کردند. آیا راه گریزی داشتند؟ (۳۶)
قطعاً در آن (آیات) یادآوری است برای کسی که قلب آگاه دارد یا گوش دل به آن می‌دهد، در حالی که خود شاهد است. (۳۷)

برداشت از آیات ۳۷ - ۳۶ (دل شنوا)

سالک الی الله باید بداند که نباید با خدای تعالی در جنگ و ستیز باشد زیرا خدا بسیار افرادی را که

قوی تر از او بودند را هلاک فرموده و راه فراری برای آن‌ها باقی نگذاشته است این را کسی که دل شنوائی دارد می‌فهمد.

آیات ۴۰ - ۳۹ از سوره مبارکه ق

فَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَ سَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَ قَبْلَ

الْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَ مِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَ أَدْبَارَ السُّجُودِ ﴿٤٠﴾

ترجمه آیات ۴۰ - ۳۹

پس صبر کن بر آنچه می‌گویند و قبل از طلوع خورشید و قبل از غروب خورشید حمد و تسبیح پروردگارت را بگو. (۳۹)
و در قسمتی از شب و بعد از سجده‌ها او را تسبیح کن. (۴۰)

برداشت از آیات ۴۰ - ۳۹ (تسبیح پروردگار)

سالک الی الله در مقابل زخم زبان دیگران باید صبور باشد و قبل از طلوع آفتاب و قبل از غروب آفتاب تسبیح و حمد خدا را بگوید و در پاره‌ای از شب پس از سجده‌هایی که می‌کند باز هم تسبیح پروردگار را بگوید و به این وسیله قرآن مردمی را که از وعیدهای خدا می‌ترسند به آنچه در عالم ارواح فرا گرفته‌اند یادآوری می‌نماید.

«سوره مبارکه ذاریات»

آیات ۶ - ۱۱ از سوره مبارکه ذاریات

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ❁

وَ الذَّارِيَاتِ ذُرُوءًا ﴿١﴾ فَالْحَامِلَاتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَالْجَارِيَاتِ يُسْرًا ﴿٣﴾

ترجمه آیات ۶-۱

«به نام خداوند بخشنده مهربان»

قسم به بادهائی که پراکنده می‌کنند. (۱)

و قسم به ابرهائی که بار سنگینی را حمل می‌کنند. (۲) و قسم به کشتیهائی که به آسانی می‌روند. (۳)

و قسم به ملائکه‌ای که کارها را تقسیم می‌کنند. (۴) جز این نیست که آنچه شما وعده داده می‌شوید،

راست است. (۵)

و قطعاً روز جزا واقع شدنی است. (۶)

برداشت از آیات ۶-۱ (وعده‌های خدا راست است)

سالک الی الله باید بداند که وعده‌های خدا راست است و روز جزا و قیامت حتماً واقع می‌شود زیرا خدای تعالی علاوه بر آن که محال است سخن ناصحیحی بگوید در این باره چهار مرتبه به چهار چیز که بسیار مهم است قسم خورده و این مطلب را تثبیت فرموده است.